

Posudek na diplomovou práci

Název práce: Práce s chybou na hodinách cizího jazyka

Autor: Ekaterina Volkova

Vedoucí práce: PaedDr. Zuzana Liptáková, Ph.D.

Oponent: PhDr. Lenka Havelková, Ph.D.

Diplomantka si zvolila téma, které je stále aktuální a výsledky jeho zpracování předpokládají využití v praxi na školách při výuce cizích jazyků.

Práce je psaná rusky, tvoří ji dvě části – teoretická a praktická, obsahuje resumé v ruštině, češtině a angličtině, přílohu, seznam literatury. DP je vyvážená, má promyšlenou strukturu, je členěna do 11 kapitol, avšak poněkud nepřehlednou ji činí jejich číslování (způsobeno při zadávání do PC). V úvodu autorka vytyčila cíl práce (tj. formulování konkrétních způsobů práce s chybou na hodinách cizího jazyka) a nastínila metody zpracování tématu.

V teoretické části prokázala, že se seznámila s odbornou literaturou vztahující se k tématu. V souvislosti s tím bych doporučila ještě literaturu doplnit alespoň o lingvodidaktické slovníky, postrádám také uvedení některých základních vzdělávacích dokumentů (např. Společný evropský referenční rámec pro jazyky). Diplomantka představila některé základní metody a směry v cizojazyčné výuce a pojetí chyby v jejich kontextu. Na základě analýzy jednotlivých přístupů si klade otázku, který z nich je optimální a s jakým typem chyb a jak je třeba pracovat pro dosažení komunikativní kompetence žáků/studentů. Přistupuje k řešení problematice podle mého názoru značně zešíroka – místo toho se mohla zaměřit např. na další hlediska klasifikace chyb, na identifikaci jejich příčin atd. Dochází také k některým závěrům, které jsou evidentně čerpany z literatury, ale neuvádí odkazy.

Cílem praktické části je v návaznosti na teoretická východiska zformulovat obecná doporučení a způsoby práce s chybou při výuce cizích jazyků. Metodou, kterou diplomantka použila ke splnění cíle, byl písemný dotazník pro žáky a učitele. Jeho prostřednictvím se pokusila zjistit postoje žáků i učitelů k chybě a porovnat je - získané údaje následně zanalyzovala a výsledky vyjádřila v procentech. Tuto část hodnotím jako nejpřínosnější, přestože podobné průzkumy byly již prováděny a zdokumentovány. Je třeba ocenit poměrně velký počet respondentů, které se autorce podařilo oslovit (100 studentů a 100 učitelů) a jistě náročné zpracování výsledků. Vhodné by však bylo přiložit k práci alespoň ukázkou vyplněných dotazníků a uvést školy, na nichž byly zadávány (uvádí se pouze jedna). Analýza výsledků mohla být hlubší, prospělo by přehlednější zpracování (např. do grafů, tabulek). Za diskutabilní zde považuji porovnávání osvojování angličtiny s ruštinou, které působí nahodile, nesystematicky a v podstatě zde nemá žádný význam.

Na základě prostudované literatury, analýzy dotazníků a autorčiny zkušenosti z pedagogického působení byl následně vytvořen soubor námětů (pokynů) pro práci s chybou. Tato část má jistě praktický význam. Podle mého názoru by bylo užitečné místo obecných instrukcí zohlednit typologii chyb a vypracovat doporučení konkrétně zaměřená na určitý typ chyb, což by značně zvýšilo přínos práce.

Je možné konstatovat, že cíl byl splněn. Po formální stránce je práce celkem v pořádku – splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Kromě chybějících závěrů obsahuje všechny náležitosti. Autorka užívá kultivovaný jazyk s bohatou slovní zásobou, jasně a logicky formuluje myšlenky. Bohužel je v ruském i českém textu velké množství překlepů a chyb gramatických, pravopisných, chyb v interpunkci (např. Abstrakt, s. 11, 14, 16, 22, 28, 29, 30, 33, 35, 36, 37, 38, 50, 55, 58 atd.) Chyby v ruštině jsou pravděpodobně způsobeny nepozorností, nedostatečnou korekturou a někdy i používáním příliš složitých souvětí.

Práci přes uvedené připomínky hodnotím kladně a doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Je věnována otázce chyby pozornost ve vzdělávacích dokumentech a v metodických příručkách k učebnicím, které používají respondenti (případně k dalším učebnicím CJ)?
2. Jsou podle názoru autorky žáci/studenti schopni rozpoznat příčinu chyby (viz s. 53)?

V Praze 5. 9. 2012

PaedDr. Z. Liptáková, Ph.D.